

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASARNAP.**Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Demokratikus szellem.*)

A mi kisvárosi társadalmunk egyik kiváló érintkezési pontja tudvalevőleg a kaszinó; hol tekintet nélkül a foglalkozásra és felekezetre: mindenki jól és kellemesen érezheti magát, már tudniillik: aki nem szökik és nem bujik az emberek előtt; hanem társaságot keres, a napi eseményeket megbeszélni óhajtja, vagy napi munkáját elvégezve szórakozni: olvasni, kártyázni, sakkozni vagy billiardozni akar.

Most már egy fényes, díszesen és kényelmesen berendezett — bár még nem füst nélküli — otthonban nagyuri módon áldozhat ki-ki a neki tetsző oltárra.

De téved az, a ki azt hiszi, hogy a káprázatos fényugarak és a nagyvárosi képet mutató változások befolyásolják a régi kaszinó szellemét.

A demokratikus irány, melynek szelleme a kaszinót átlengeti, minden alkalommal érvényesül s ebben az érdekműködésében a vezetőségé, melynek működését e lapok hasábjain már többször alkalmunk volt dicsérettel és elismeréssel illetni.

Hogy pedig most erről a szellemről megemlékezzünk, történik abból az apropóból, mely a f. hó 16. án tartott választmányi ülésen diskusszió tárgyát képezte, a mikor a kaszinó aegise alatt megalakuló „szinpártoló egyesület“ alapszabályainak pontjai felett folytattak élénk eszmecsere.

Régen történt, hogy a kaszinó választmányára és külön a vigalmi bizottságra is megbizta dr. Veres Samu, dr. Kovács László, Lukács Géza, Török József és dr. Kármán Aladár választmányi tagokat, hogy Komáromy István és dr. Szeless Ödön bevonásával a szinpártoló egyesület tervezetét állítsák össze. Ez a bizottság aztán dolgozott, sokat dolgozott és különösen dr. Veres Samu nagy fáradtsággal, minden aprólékos részletre kiterjedő tervezetet készített.

E közben beléptünk a Besztercebányai munkácsi szinikerületbe, s a múlt évben a kerület igazgatója Mezey Kálmán jól szervezett társulatával itt működött; ő a már szunnyadóban

* Fenti cikket azon intencióval közöljük, hogy a kérdés más oldalról való megvilágítására is alkalmat adjunk, — annálval inkább, mert annak helyes megoldásától függ a megindult mozgalom sikere. Szerk.

TÁRCZA.**Gondolatok.**

Vajjon, vajjon, ha a halottak
Valamikor feltámadnának
Váratlanul ha megszakitnák
Álmát ama nagy éjszakának.

Ha megharsanna mit sem sejtve
A végtéleltrombitája, —
Hangjára hajnalfényre gyúlna
Az éjszaka sötét homálya.

A néma esend örök hazáját —
A kakuk fűves temetőket
Elborítná az emberhullám,
Mint áradat a sík mezőket.

Megrendülne a jó föld keble. —
Sok századok kiket temettek —
Sok ezredévek: felkelnének,
Megindulna a hant felettek.

Kinyílna a sírholtok zára,
Eljőnnének milliárdok. —
Nemzedékekre nemzedékek
Rég romba dült, letűnt világok.

Felkelne a zsarnok, a szolga,
S ki szabadságért küzdve bátran,
Zászlót ragadva, emberirtó
Harczok, csaták zivatarában.

lévő akeziót új életre keltette s most már dr. Kovács László polgármesterrel élén a bizottság a kaszinó fennhatósága alatt újra munkához fogott.

A besztercebányai szinpártoló egyesület alapszabályainak mintájára a bizottság és különösen buzgó polgármesterünk által a nyáron elkészített alapszabály-tervezet hosszú vajadás után a kaszinó választmányára elé került.

A tervezetet nagy részben el is fogadták. Különösebb vitát keltett egy pont, melynél — a jövő mutatja meg — helyesen-e vagy nem, de az elnök döntésével a demokratikus szellem kerekedett felül.

Az alapszabályokat lapunk jövő számában közöljük azért, hogy a nagyközönség azt megismerje s talán alkalom nyíljon a hozzászólásra is.

Az a pont, melyhez a közhangulat szerint az egyesület létrejövételének esetleg fennállásának kérdése fűződik, az volt, hogy a bérletek és a helyek miként biztosíthatók: sorshuzással vagy jelentkezés sorrendje szerint?

Mindakettő kivihetetlennek látszik. A sorshuzás azért, mert máris hallatszottak talán jogosult hangok, hogy a pénzért mindenki olyan helyre megy, a melyre akar; mások szerint: hogy lehet valakit kötelezni arra, hogy három héten keresztül esténként ismeretlen vagy kifogásolt egyén mellé jusson a sorshuzás folytán a tisztességes, társadalmilag és hivatalból is kiváló egyén, ki a színházba kellemes szórakozás kedvéért megy.

Mert hogy is képzeljük el azt a sorsolást? Egy sorban 8 elsőrendű körszek van, s vegyük, hogy összesen 64 ilyen ülőhely tervezetük 20 előadásra 40 koronáért. Lefoglaltatik 40—50 hely, és történik a sorsolás. X és neje, kik mindig a második sorban szeretnek ülni, jutnak az első sor 5. és 6-os helyére, de ki nem cserélhetik az ő régi helyükkel, mert azokat, akik odajutottak — nem ismerik. A 7. ik helyre jut egy fiatal ember, ki jól járt ugyan, de már a 8-as számra nem szabad házaspárt sorsolni, mert abban a sorban nincs 9. ülés, s ha mégis színházba akar menni a házaspár, üljön külön. De mi történik, ha X lefoglal 6. bérletet három összebeszélte családjáé részére, így akarván lefoglalni a sorsolást és elérni azt, hogy egymás mellett üljenek. Mikor a számokat kihúzzák, már közben közben néhány

szám előbb sorsoltatván ki, épen közéjük ékelődött, s így megeshetik, hogy nemcsak háromféle lesz a három család, de az egyes házaspárok is külön kerülhetnek.

De a jelentkezés szerint való helykiosztás sem volna szerencsés gondolat, mert hiszen tudjuk, hogy mennek nálunk a jelentkezések. Csak nézzük meg a bankett-íveket! Bizony igen-igen sok apprehensióra volna ok.

A szinpártoló egyesületnek pedig nem lehet az a célja, hogy ilyen zavarokra szolgáltatson alkalmat, s a bizottság nem is akart mélyebben belemenni a kérdés tárgyalásába, hanem fentartotta az alakuló közgyűlésnek.

A kaszinó választmányának 11 szavazata a sorsolás mellett, 11 ellene és a jelentkezés mellett foglalt állást. Az elnöki szó a sorsolás mellett döntött.

Mi nem akarunk bírálatot mondani a határozat felett, de azt hisszük, hogy ez meg nem állhat. Először azért, mert az alapszabályokat szerintünk a közgyűlés alkotja meg és pedig akként, hogy először a tagokat kell összegyűjteni azzal a kikötéssel, hogy az összehívandó alakuló közgyűlésen a mostani alapszabály-tervezet tárgyalatni fog. Ezt azért mondjuk, mert már most is vannak olyanok, a kik a kaszinóban elfogadott alapszabály mellett be nem lépnek.

Azután az alakuló közgyűlésen választassék meg a tisztikar a választmány és a részletek tárgyalatassanak, de már ott szóvá kell tenni azt, hogy a színházi előadásokra alkalmas egyetlen hely: a „Három Rózsa“ nagyterme hozassék rendbe, mert a mostani törött ablakok, irtózatosszerű léghuzam és szerencsétlen beosztás mellett oda ember — a ki az egészségére csak valami keveset ad — színházba nem mehet.

Ama bizonyos kényes kérdést pedig, melyre joggal mondta valaki, hogy: „Hic Rhodus, hic salta!“, körültekintéssel, tapintatosan talán akként lehetne megoldani, hogy miután különben is sok elsőrendű hely van contemplálva a tervben, ugysis mindenki elhelyezést nyerhet, azok közül, a kik a viszonyokat jól ismerik, 2—3 egyén bizassék meg a beosztással. Hiszen színházba ugysis csak azok fognak járni legnagyobb részben, akik

„Ha elvirít a virág . . .“

Elvirítása után érezzük a fájó veszteséget. Szinpompájuk elmúlik! Illatárjuk elszáll! De emlékek örök! Virág voltál te is! A te szivedben lakozó örök szeretet virágait örömmel hintetted a szenvedők közé, hogy boldogítsd ott, hol legnagyobb a nyomor.

Es e virágerdő kifogyhatatlan volt, mert a hála igaz könyveiből táplálkozott.

Szent erejűeként őrizzük azokat, míg nem:

„ . . . elvirulunk mi is!“

„A drágakőt fedi a rög . . .“

A rög, az édes anyaföldből való rög, mely a koporsó fedelét utóljára megzörgeti, az emlékezés végbu-csujának szimbóluma.

De a drágakő maga az excelsior — a feltámadás!

Te is drágakő vagy! Az excelsior!

A te nemes szíved, a női és honleányi erények legdrágább ékességeiből összerakott mozaikból áll, a mely

„Örökké élni fog!“

„De a csillagok mégis ragyogtak! . . .“

Felragyogott előtted is a szerelem csillaga. És midőn a legkiválóbb férfiúi erényekkel ékeskedő eszményképedet hitvestársadnak mondhattad, e pillanattól fogva, mint a jótékonyágnak e földre szállt angyala, — a tehozzád folyamodót, vagy a hol észrevetted az inséget, a nélkülözést, a bánatot, végtelen áldozatkészséggel elűzted a fájdalom fellegét.

A világot olyan boldognak akartad teremteni, a milyen menyéi boldogság a te szivedben lakozott.

„És ama virágok boldogok voltak! . . .“

A honfi hős, ki száz sebében
Ott esett el, a csataterén,
Sóhaját a szellő fogá fel
A vérázott — avar-fenyéren.

Aki hiteért szállt ki síkra,
A vértanú, az erős bajnok. —
Ki a vérpádra büszkén lépett,
Szenvedt, megtört, de meg nem hajlott.

Az ifjú akit szerelme
Vitt sirba. — s a nő ki csalódva —
Hirtelen elfeledve, hagyva,
Szállt le pihenni koporsóba . . .

— Es így tovább, tovább, végtelen,
Mig egy egész új világ kelne
A régi romjában, a halálból. — — —
— — — Én istenem, be furesa lenne!

Borsody Béla

Francziska grófné emlékezete.

„Ha lehull a csillag . . .“

Hullása közben látjuk intenzív fényét, mely ragyogva tölti be az eget, a földet!

Münchenből — hol szíve megszünt dobogni —
Kraszna-Horka-Váraljájig, hol az őt megillető mauzóleumban örök időközön át nyugodni fog, a merre az utat a szeretet kihalt csillaga megtette, mindenütt az emberek milliárdjai előtt; a jótékonyág, áldozatkészség, hitvesi hűség intenzív tiszta fénye ragyogott és ragyogni fog az idők végezetéig, mig majd:

„Lehullunk mi is!“

eddig jártak. Ezek pedig eddig mindig nekik tetsző és megfelelő helyhez jutottak.

Egyébként a kérdés nyílt. Meghallgatjuk és azt hisszük a közönség is szívesen meghallgatja a mások tárgyilagos véleményét is.

Napközi otthon.

„Kérjetelek és megadaték néktek: keressétek és megtaláljátok; zörgessetek és megnyitjátok néktek.”

Az örök Szeretet e biztató, bátorító kijelentései vezetnek az önzetlen emberbarátokat, hogy kérjenek, kereszenek és zörgessenek.

Igy tett Gömörvármegye jószívű tanfelügyelője: *Druisner György*, így *Lukács Géza*, a rimaszombati áll. elemi iskolai gondnok, lelkes elnöke s így az áll. el. iskolák derék tanítói kara.

Szegény gyermekekért: éhező lánykákért, fázó fiúcskákért kértek, kerestek és kopogtattak.

A legjobb helyen. A legnemesebb ajtón. A szeretet, a jótékony munkás nemtől: Rimaszombat és vidéke jótékony növegyesületénél...

A megleghangu átiratra megnyiták a gyöngéd nő szívek. Megnyiták és nagyot dobbantak. Jóságos lelkük előtt megjelent az elszomorító, szívet megrendítő kép, mely napról-napra ismétlődni fog e tél folyamán: Zivatarban, hóviharban a városba siető, hiányosan öltözött tanyai fiúcskák, pusztai lánykák didergő csapata. Vállukon a táskák. Benn iskolakönyvek. És talán az ebéd: egy darabka kenyér. Hiszen délben nem lehet hazamenniük...

Nem folytatjuk. Ismerős, régi e mindennapi szomorú történet, e sötét kép az életből.

Jó ismerős a jótékony növegyesület előtt is.

Ó volt az első Gömörvármegyében, mely már a múlt télen is enyhített szomorúságán: meleg szoba, meleg konyha jótékony fényével, izes ételével oszlatgatta sötétségét.

S enyhítgeti, oszlatgatja már ma is!

A polgári leányiskola jelenlegi épületében, a régi katonai konyhán 65 iskolás gyermek számára főznek egyszerű, de tápláló ebédet immár szerda óta!

Ekkor volt az ünnepies megnyitás is.

A földszint egyik tágas termében szépséges asszonyok s a polgári leányiskola IV. osztályának növendékei (dícséret e szép gondolatért a derék igazgatónak!) és nemes emberbarátok jókora csapata gyülekezett össze. Hogy halljanak és lássanak. És a szívük-lelkük megteljen örömmel. A szemük meg örömkönyvekkel!

Pedig nem hívta őket senki sippal, dobbal. Eljöttek önként s eljöttek szívesen.

Es nem is bánták meg.

Az az önzetlen emberbaráti szeretettől és őszinte örömtől sugárzó szép beszéd, melylyel *Samarjay Jánosné*, a jótékony növegyesületnek nemesszívű, nagylelkű elnöke, ez a páriát ritkító, jóságos asszony, üdvözölte a kir. tanfelügyelőt, a gondnokokat, Rimaszombat város áldozatkész polgármesterét: *Kovács László* doktort és az összes jelenvoltagekat — ez a szívből jövő szép beszéd, s a *Druisner* meleg, köszönő válasza maradandó, mely hatást gyakorolt.

Lelkes éljenek és ropogó tapsok hirdették az elragadtatást, a tetszést és a jótékony egy újabb műhelyének: a *szegény gyermek-konyhájának* megnyitását.

Kihatott az éljen a teremből a folyosóra. Végig futott rajta s bejutott a meleg konyhába is, a hol a szép rendben egybegyűlt 65 gyermek ajkán élénk viszhangra talált.

Persze volt rá nagy okuk!

Azok az éljenek nekik azt jelenték, hogy leülhetnek az első párolgó gulyás-leves mellé, melyből a kikandikáló jókora húsdarabok hivatagilag intettek feléjük.

Nos, ezt az igaz örömet, ezt a sok mosolygó, boldog gyermekarcot csak látni lehetett. Szóval leírni kép telenség.

Megelégedetten, jóleső érzéssel gyönyörködött is bennök az egész fényes társaság néhány pillanatig. Aztán az intézmény fáradhatatlan igazgatója *Dr. Marikovszky István* — a ki a meglevenedett munka és a jóság maga — elkalauzolta az érdeklődőket a spájzba: az élestarba.

Az igazgató gondos kezének, találékony eszének munkája mindenütt: az elrendezésben, táblázatok, naposok gazdag névsorának pontos beosztásában!

„A gyémánt a földben is örök! . . .”

Te örök gyémánt . . . a szeretet gyémántja! Haza hozott a siron tul is élő hitvestársi hűség! Ez édes hazai földre, hogy itt köztünk örökké élj!

Haza érkezésed diadalut volt! Az ember- és hazaszeretet diadalutja!

Ósi fészkek: Kraszna Horka vára, a nagy éjszakán rózsaszínű tündérfényben uszott.

A letűnt évszázadokat átélt büszke vár, a te szerelmed reflexfényét tükrözve vissza!

A jelen kor társadalmának minden rétege ott volt, ünnepelte a te érkezésed, hogy elzáródokoljon ahhoz a mauzoleumhoz, ahhoz a csodás alkotású szent sírhoz, mit a hitvesi hűség lángszerelme emelt, hogy a te áldott emléked soha el ne muljon.

Csillagok, gyémántok örökké ragyogjatok; virágok örökké nyiljatok e szent sírnál . . . Ó néki!

„Nem vagyok egyedül . . .”

A hazai földön emelt gyászos katafalkon elhelyezett koporsódnál, egyedül . . . a te mindened, életed, szereteted osztályosa állott.

Egyedül! . . . egyedül! . . .

Ajka néma volt! — De átszellemült, jóságos, nemes arcvonásán lelkének egész imádata beszélt édesen . . . te hozzád:

Haza hoztalak! — Isten hozott! — Boldog vagyok! — Ujra enyém vagy! — Mig távol voltál, nem volt senkim! — Most újra itt vagy! — Te vagy én mindenem! — Életem vigasza! — Életem végcélja: te-melletted lenni! — Te jótékonyágodat tovább gyakorolni! — Nem vagyok egyedül, — Mindig együtt leszünk, — Életben, halálban, — Hirdetni a haza- s ember-szeretetet!

Záhonyi János.

A telt zsiros bődönök, lisztes fiókok, bab- és krumpli-garmadák: mind, mind egy páratlanul nemes szív áldozatkészességét hirdetik.

Névtel senki nem mondta. Mégis tudta, sejtette mindenki. Felesleges leírunk. Ugyis ismerjük valamennyien. Ó pedig haragszik érte. Mert jótékonyágánál csak a szerénysége nagyobb.

Aldja meg az Isten mind a két kezével!
... Hölgyeim! Uraim! Kövessük példáját! Sorakozunk mellé!

Ez az év nagyobb inséggel fenyeget, mint a tavalyi. A tél is, a hó is korábban köszöntött be.

Napközi Otthonunk 3 héttel hamarabb nyílt meg. A gyermekek száma 45 ről 65 re emelkedett.

Fel! a nemes munkára!
Az örök szeretet nevében kérünk, keresünk, kopogtatunk:

„Adjatok! Adjatok, amit Isten adott! . . .” — ő.

Vármegyénk hölgyei a tüdőbetegekért.

— Saját tudósítónktól. —

A József főherceg Sanatórium Egyesület védnöke József főherceg meleg hangu felhívással fordul vármegyénk hölgyeire, hogy segítsék a népszanatóriumok létesítését s e végből a jótékony célú sorsjáték sikere érdekében alakuljanak meg *Gömörvármegyében* is a hölgybizottságok.

Ertesülésünk szerint az egyesület azoknak, akik nemes célját pártolni sietnek, a főherceg-védnök aláírásával, művésziessé kiállított oklevelet kapnak, ezenkívül az egyesület úgy róvja le halálját, hogy azon hölgyeknek nevével, akik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatóriumok márványtábláján örökíti meg.

Ertesülésünk szerint *Rimaszombatban* és *Rozsnyón* a hölgybizottság már megalakult, *Dobsinán*, *Jolsván*, továbbá a *nagyrőcei*, *rimaszombati*, *tornallyai* járásokban most mennek szíjjel az egyesület felhívásai, a *garabolygyi*, *rimaszécsi* *rozsnyói* járásokban a fölkérések a legközelebbi napokban történnek meg.

Megjegyezzük, hogy a sanatóriumi hölgybizottsági tagság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója sikert lásson, hogy a tagok a maguk örömlésénél lelkes harcosai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek.

A Rimaszombatban megalakult hölgybizottság tagjai a következők: *Bornemisza Lászlóné*, *Samarjay Jánosné*, *Kern Adolfné*, *Dr. Lichtschein Adolfné*, *Máriássy Lászlóné*, *Lukács Gézáné* özv. *Dr. Marikovszky Istváné*, *Molnár Józsefné*, *Dr. Veres Samuné*, *Dr. Zehery Istvánné*, *Kolbay Sándorné*, *Eperjessy Józsefné*, *Ethey Aranka*, *Dr. Cziner Miksáné*, *Czinke Istvánné*, *Soósné Gyulay Hermin*, *Geduly Gézáné*; különösen buzgólkodik az egyesület érdekében *Kern Adolfné*, ki meggyeztette ismert jószívűségével ismételtan tanujelét adta az egyesülethez való pártoló jóindulatának. Ugyanis nem kimélve fáradságot, az a főcélja, hogy az egyesületet minél közelebb hozza nemes célja megvalósításához; kiváló sikerrel működnek még az egyesület érdekében: *Soósné Gyulay Hermin*, *Dr. Lichtschein Adolfné*, *Kolbay Sándorné*, *Dr. Veres Samuné* és *Samarjay Jánosné*. — A *Rozsnyón* megalakult hölgybizottság tagjai a következők: *Bartholomaeidesz Adél*, *Czereminger Alfrédné*, *Feymann Lászlóné*, *Kalmár Imréné*, özv. *Kalmár Miklósné*, *Dr. Kathona Lászlóné*, *Komoróczy Miklósné*, *Markó Gézáné*, *Markó Sándorné*, *Nagy Elemérné*, *Ónody Karolyné*, *Pösch Aladárné*, *Dr. Pösch Dezsóné*, *Dr. Pösch Józsefné*, *Pauchly Rezsóné*, *Radvány Istvánné*, *Réz Lászlóné*, *Szánthó Józsefné*, *Sziklay Gézáné*, *Tichy Mihályné*, *Varga Józsefné*, *Váry Lászlóné*. Az egyesület érdekében *Tichy Mihályné* urnó fejtett ki páratlan buzgalmat; szép sikerrel működtek még *Váry Lászlóné*, továbbá *Radvány Istvánné* urnok. — A *dobsinai járásban* a következő hölgyeket kéri fel az egyesület: *ilenczfalvi Sárkány Kálmánné*, *Sárkány Sándorné*, *Dr. Adriányi Jánosné*, *Nikli Gyulané*, özv. *Gömöry Miksáné*, özv. *Solez Kálmánné*, *Havay J. Edéné*, *Halasy Jenőné*, *Ulreich Jánosné*, *Szontagh Béláné*, *Szontagh Anna*, *Loványi Hugóné* (Sztraczena). — A *jolsvai járásban*: *Podbradszky Endréné*, *Basilidesz Gusztávné*, *Csoma Gusztávné*, *Szilvássy Istvánné*, *Szenásy Béláné*, *Neogrady Irén*, *Jureczky Bertalanné*, *Dr. Hensch Gézáné*, *Dr. Tóthy Jánosné*, *Baltázár Jánosné*, *Csernok Lajosné*, özv. *Baltázár Antalné*, *Ratkovszky Árpádné*, *Neogrady Jenőné*, *Czibur Emilné*, *Glósz Lászlóné*, *Illés Gézáné*, özv. *Glósz Pálné*, *Nécsey Jánosné*, *Szobonya Józsefné*, *Habányi Józsefné*, *Jurin Samuelné*, *Piacsek Rezsóné*, *Vietöriz Sándorné*, *Kirchmayer Gusztávné*, *Kuna Aurélné*. — *Nagyrőceiről*: *Bottó Gyulané*, *Desseffy Árpádné*, *Gazda Pálné*, *Szuhay Zsigmondné*, *Dr. Posevitz Albertné*, *Prékopa Károlyné*, *Kubinyi Pálné*, *Lakner Dánielné*, *Matusch Endréné*, *Ströcker Józsefné*, *Remenyik Dénesné*, *Ferdinandi Jánosné*. — *Murányból*: *Pauks Lászlóné*, *Prsibiszlavszky Emilné*, *Benkár Gézáné*, *Zorkóczy Józsefné*. — *Hisnyóról*: *Rohács Lajosné*, *Galló Jánosné* ifj. *Holcsey Pálné*. — *Lubényből*: *Hertan Károlyné*, *Prékopa Mihályné*, *Maró Gusztávné*, *Safesak Lajosné*, *Petrovsky Károlyné*, *Vincez Ferenczné*, *Plenczner Rezsóné*, *Koch Ödöné*. — *Süvetéről*: *Balczó Lajosné*, *Bendik Jánosné*, *Lipták Jánosné*, *Andrássy Jánosné*, *Németi Kálmánné*. *Liczéről*: *Hisnyai Heinzelmann Alfrédné*, *Czékus Lászlóné*. — *Giczéről*: *Fáy Árpádné*, *Remenyik Andorné*, *Márkus Dénesné*. — *Köviről*: *Petrenko Jánosné*, *Bradofka Károlyné*, *Zimann Dánielné*, özv. *Gocso Jánosné*, *Elek Gézáné*, *Jerem Aurélné*, *Vlahó Jánosné*. — *Nandrásról*: *Kármán Istvánné*, ifj. *Szabó Károlyné*. — *Rákostól*: *Muller Sándorné*, *Belányi Jánosné*. — *Ratkóteletről*: *Zachar Samuelné*, *Muraközy Gyulané*, *Danis Mártonné*, *Danis Jánosné*, *Kolbenhayer Gyulané*. — *Vashegyről*: *Eisele Gusztávné*, *Dr. Kres Gyulané*. — *Szirkről*: *Várhegyi Béláné*, *Csók Györgyné*. — *Ratkóteletről*: *Christély Gyulané*. — A *nagyrőcei járásból*: *Mihalik Dezsóné*, *Heincz Frigyesné*, *Dancsházy Gusztávné*, *Tóth Kálmánné*, *Dr. Hozáczky Ferenczné*, *Dr. Vieszt Károlyné*, *Gaszner Imréné*, *Hozaczky Lajosné*, *Dedinszky Gyulané*, *Beél Gyulané*. — A *tornallyai járásból*: *Radvánszky Györgyné*, id. *Radvánszky Károlyné*, id. *Hevessy Lászlóné* (Sztárnya), *Kubinyi Gézáné*, *Szelezky Zoltánné* (Gömörpanyit), id. *Szentiványi Józsefné*, ifj. *Szentiványi Józsefné* (Baja), *Szontagh Zoltánné* (Sa jógömör), *Fáy Antalné* (O.dalfala), *Moesz Miksáné* (Ki-

rályi), *Hámos Árpádné*, ifj. *Hevessy Lászlóné*, *Szentmiklóssy Béláné*, *Tornallyay Zoltánné*, *Farkas Zoltánné* (Tamásfalva), *Tepper Lajosné* (Tamásfalva).

Bizton hisszük, hogy a nemzeti és népművelő feladatnak ilyen nemes szívű gárdával nagy sikere lesz.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hír. Főispánunk f. hó 21-én városunkba érkezik, 22-én a nyustyai jszolgabírói hivatalt fogja megvizsgálni, 23-án pedig a „Fehér-kereszt” egyesület gyűlésén fog elnökölni.

Az ev. ref. zsinaton Budapesten a bizottságok megalakításakor *Czinke István* helybeli ev. ref. lelkész a naplóbíró bizottságra választották be.

A rozsnói püspökség. A hivatalos lap f. hó 15-iki száma közli, hogy a király október hó 25-én kelt elhatározásával elfogadta *Ivan Kovits Jánosnak* a rozsnói püspökségről való lemondását. Ezzel üresedésbe jött a rozsnói püspöki szék s így annak zár alatt lévő javadalmait a vallás- és közoktatásügyi miniszter a zár alól feloldotta s *dr. Steffanovits János* közalapítványi ügyigazgatósági aligazgatót a zárgondnoki tisztség alól felmentette; de egyszersmind miniszteri biztosai minőségben meghatalmazta, hogy a püspöki szék betöltéséig a püspökség javadalmait a magyar vallás-alap részére kezelje és jövedelmeit annak javára számolja el.

„Fehér-Kereszt” gyűlés. Az országos fehér-kereszt egyesület rimaszombati fiókjá *Bornemisza Lászlóné* és *Hámos László* társelnökök elnöklése alatt folyó hó 23-án szerdán délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését a vármegyeházán, a főispán fogadó termében.

Eljegyzés. Felsőkubinyi és deményfalvi *Kubinyi Zoltán* tornallyai jszolgabíró eljegyezte felsőkubinyi és deményfalvi *Kubinyi József* kövecsesi földbirtokos szép- és kedves leányát *Margitkát*.

Tompa-társaság A helybeli tanító-terület tagjaiból alakulóban levő közművelődési kör egy lépéssel közelebb jutott céljához. Az értekezlet által kiküldött tiz tagú előkészítő bizottság a tervezettel elkészült s valószínűleg már a jövő vasárnapra az alakuló közgyűlés összehívható lesz. A tervezet szerint a körnek alapszabályai nem lesznek mindaddig, míg az első társasestélyek sikere a rendezőséget fel nem jogosítja arra, hogy működését szélesebb alakra fektesse s így egyelőre csak jegyzőkönyvbe foglalt pontok szerint fog működni. E pontok, melyeket az alakuló közgyűlés elé fognak terjeszteni, tág tért nyitnak arra, hogy a kör ne maradjon excludivitásban s így az estélyeken minden intelligens egyén megjelenhessen. A tervezet szerint kétféle estélyek lesznek, u. m. szűkebb körű családi összejövetelek, melyeken minden tagnak jogában áll közreműködni; — és nyilvánosak, melyeknek szereplőiről a rendezőség köteles gondoskodni. Az estélyek szellemi tartalmát felolvasások, szavatelok, szabad előadások valamely közérdeklő tudományos, társadalmi vagy pedagógiai kérdéstről, műkedvelői előadások, zene és énekszámok fogják képezni, aszerint, a mint a tagok valamire önkéntesen vállalkoznak. A tervezet végrehajtására elnök, titkár, pénztáros és 7 tagú rendező bizottság választatik. A 15 pontból álló tervezet felőleli az egész működési kört s ha az ügybuzgó rendezőség foganatosítja, társadalmi életünk egy nagy és fontos kérdése nyer benne megoldást, melynek sikerét őszinte szívvel kívánjuk.

Halálozás. *Draskóczy István* vármegyei közközházi gondnokot és családját mély gyászba döntötte édes anyja, a tisztés koru, kedves modoru és nemesszívű uri asszony, özv. *Draskóczy Miksáné*, szül. *Sebe Ilona*, f. hó 16-án 79 éves korában bekövetkezett elhunyt. A kiterjedt rokonság által gyászolt elhunytat f. hó 18-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Alulírottak ugy a maguk, valamint a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb anya, nagyanya és dédanya özv. *Draskóczy Draskóczy Miksáné* szül. *varjasi Sebe Izabella* folyó évi november hó 16-án délután 1 és fél órakor, rövid szenvedés után, életének 79. évében elhunyt. A megboldogult hült teteme folyó évi november hó 18-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Rimaszombat, 1904. november hó 16-án. Áldás, békeesség és a hátramaradtak szerető emléke kísérje örök nyughelyére. — *Czékus Istvánné* szül. *Draskóczy Erzsébet* mint leánya. *Czékus István* mint veje. *Draskóczy István* mint fia. *Draskóczy Istvánné* szül. *Vatthay Anna*, mint menyje. Ifj. *Czékus István* neijével és gyermekeivel. *Osváth Bertalanné* szül. *Czékus Malvin* férjével és gyermekeivel. *Czékus György*, *Czékus Izabella*, *Czékus Barnabás*, *Czékus Sára*. *Draskóczy Margit*, *Márton. Mária*, *Zoltán*, *Ilona*, *Róza* és *Lenke*, továbbá *Moes Miksáné* szül. *Czékus Katalin* és *Czékus Ételka* mint unokái. *Moes Juliska*, *Ilonka*, *Kata* és *Miksa*, továbbá *Czékus Ilonka* és *Evike* mint dédunokái.”

A helybeli korosolyázó egyesület választmánya f. hó 20-án — ma délelőtt 11 órakor — *Kolbay Sándor* elnöklése alatt a kaszinó termében ülést tart, melyen a közgyűlés határidejét fogják megállapítani.

A kaszinó választmánya f. hó 16-án *Kubinyi Aladár* elnöklése alatt ülést tartott, melyről lapunk vezető cikkében emlékezünk meg, itt csak annyit jelzünk, hogy a tervbe vett szinpartoló-egylet alapszabályainak tervezetét *dr. Glaufer Pál* jegyző felolvasta s azt pontonként tárgyalták. Az egyes szakaszoknál meghallgatták az előadó: *dr. Veres Samu* és a tervezet készítője: *dr. Kovács László* véleményét s azután határoztak. — Az ülésnek ez volt az egyetlen tárgya. Az alapszabályokat elfogadták s lapunkban közé fogják tenni.

Jogász-estély. Ez a czim illik a kaszinóban mult szombatn este megtartott vacsorára, melyen a helybeli ügyvédek csaknem teljes számban vettek részt. A bírói és ügyészi kar tagjai is megjelentek a vacsorán,

melyen nemcsak az enni-innivalókkal voltak megelégedve a szép számmal összegyűlt s jó hangulatban lévő jogászok, de magas színvonalon álló eszmeiségét is folytattak érdekes jogi témák felett. Igen okos dolog, hogy így barátságos összejövetelen találkoznak a bíróság tagjai az ügyvédekkel s az ügyvédek egymással. Utóbbiaknak ugyis elég bajuk van egymással a bíróságok előtt, a fehér asztalnál bizonyára elismerik, eloszlanak az ellentétek.

Halálozás. Gees István helybeli polgártársunk, ki hosszú ideig szabóipart folytatott, majd vendéglőt nyitott, hosszas betegeskedés után f. hó 15-én 65 éves korában elhunyt. Temetés f. hó 17-én délután nagy részvét mellett ment végbe.

Mulatság. A helybeli Polgári Olvasókör f. hó 26-án, szombaton este tea-estélyt rendez a kör helyiségében 1 korona belépti-díj mellett. A mulatság este 8 órakor kezdődik.

Társas összejövetelek. Már régóta éreztük, hogy társadalmunk beteg. Egymást félreértjük, lebecsüljük. Mert nem is ismerjük egymást. A sorvasztó baj orvoslását megkísérelték derék társas-egyleteink. De nemes törekvéseiket eddigelé nem koronázták, nem kísérték a megérdemelt siker. Most a legjobb helyen: Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesületében merült fel egy minden tekintetben életre való eszme, mely hivatva lesz e tél folyamán arra, hogy társas életünkben a hiányzó szeretetet, a kölcsönös bizalmat, a barátságos együttérzést élére keltse, megerősítse. Az egyesületi vigalmi bizottsága *Samarjay* Jánosné elnök indítványára elhatározta, hogy olesó és fesztelen társas összejöveteleket fog rendezni. Az első már november 30-án, szerdán lesz a polgári leányiskola egyik termében *délután 5 óratól 7 ig* Belépti díj nincs. Számozott ülőhely sincs. Ki-ki amellé és oda ül, a ki mellé s a hová akar. S olyan lehetőleg egyszerű öltözetben jelenhetnek meg, a milyenben jól esik. Bizalmas tric-tracs vidám társalgás mellett gondoskodik a buzgó rendezőség más szellemi szórakozásról is. Lesz zongora, esetleg hegedűjáték, szavaiat, ének, szellemi felolvasás. S mindez nem egyszerre. Egy-egy összejövetelkor két-három szám, legfeljebb négy, úgy, hogy ez csak 3/4 óráig fog tartani. Utánna teát szervíroznak, minden paradé, minden feszélyes külön terítés nélkül. Ezért és a fűtésért, világításért 50 fillért — 25 krajczárt — fizettünk személyenként. S azután 7 órakor vége az egésznek! Mehet kiki a megszokott útjára, dolgára. A házi rendet nem zavarta meg semmi, senki. Sőt lelkileg, szellemileg felrészeltve, szívünkben egymás iránt megnesembőlve, megszelídülve könnyebben, szívesebben munkálkodhatunk tovább a saját és a köz jólétének előmozdításán. Nos, hölgyeim és uraim! — ha ez a remekül kidolgozott terv sem fog bevalni...? Ah! Erre nem is gondoltunk. Ennek sikerülni kell! Sikerülni fog. Üdvözöljük e kitűnő orvosnőegyesületnek találékony elnökségét!

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közig. bizottság folyó hó 14-én tartotta rendes havi ülését főispánunk elnöklété alatt. Valami különös ügy nem fordult elő, csakis a rendes darabok nyertek elintéztést.

Öngyilkos lelkész. Zúz Pál oláhpatiki ág. h. ev. lelkész f. hó 16-án virradó éjjel föbelötte magát és nyomban meghalt. Neve ismert név. Évekkel előbb élénk irodalmi munkásságot fejtett ki, verskötetet is bocsátott ki, melyet úgy a fővárosi napir., mint a szépirodalmi lapok elismerő bírálatokban ismertettek. A lelke, a szíve bánatba merült; rosszul nősült; boldogtalan családi életet élt s a különben is ideges ember élete csupa szenvedés és gyötrelme volt. Már régebben válni akart, de kibékítette feleségével, mivel aztán oly komoly természetű jelenetei voltak, hogy az izgatott ember feleségét súlyosan megsértette, a miért a rozsnyói kir. járásbírósnál mult kedden hat beti fogházzal sujtattat. A büntetést ki nem akarta állni, inkább golyóval vetett véget áldatlan életének. — Temetés pénteken volt nagy részvét mellett.

Esküdtársi főtárgyalások. A december hó elején tartandó esküdtársi főtárgyalásokra eddig két ügy van kitűzve. És pedig: december hó 5-én fog tárgyalatni a szándékos emberölés büntetével váltolt *Albrecht Jenő* ügye. Elnök lesz *Kubinyi Aladar*, a vádhatóságot dr. *Mészáros István* kir. ügyész képviseli. December 6-án a rablás büntetével vádolt ifj. *Juhász János* bűnügyét tárgyalják. E főtárgyaláson elnök lesz *Kolbá Sándor*, a vádhatóságot dr. *Musotter Miklós* kir. alügyész képviseli. Még másik két ügy is van, de ezekre nincs kitűzve a terminus. — Az ülészakra kisorsolt esküdtek és pótesküdték névjegyzéke: *Hanvay Zoltán* földbirtokos *Hanva, Varga Antal* ev. ref. lelkész *Bátka, Vattay László* ev. ref. lelkész *Rimaszécs, Fábri János* nyug. tanár *Rimaszombat, Glósz Arthur* fürdőigazgató *Ósíz, Varga Lajos* ácsmester *Rimaszombat, Matolay Bertalan* ügyvéd *Csetnek, Bence Samu* polg. isk. igazgató *S-Gömör, Dr. Weinberger Rezső* ügyvéd *Rimaszombat, Szlopovszky Péter* tanító *Kokova, Tornallyay Zoltán* földbirtokos *Tornallya, Soldos Árpád* földbirtokos *Runya, Uthy Antal* kántor-tanító *Rimaszombat, Dr. Wieszt Károly* ügyvéd *Nagyroczé, Szük Gyula* ág. ev. lelkész *U-Pányit Timko* Mihály tanító *Rimaszombat, Horváth Zoltán* gimn. tanár *Rimaszombat, Hönsch Ede* bányahivatalnok *Putnok, Zuffa Kálmán* bádógos *Rimaszombat, Vajda András* földbirtokos *Osgyán, ifj. Szentmiklóssy Kálmán* földbirtokos *U-Pányit Széplaky Lajos* földbirtokos *Rimaszombat, Dr. Vallentinyi Dezső*, főgymn. tanár *Rimaszombat, Dusza János* ev. ref. lelkész *Hanva, Matolesy Pál* tanító *Rimaszombat, Szomolnokyi Antal* nyugalmazott vasgyári tiszt *Rimaszombat, Marikovszky Géza* uradalmi gazdaszt *Rimaszécs, Madarassy Gyula* földbirtokos *Gortva-Kisfalud, Kresnye János* (felső) földmives *Felső-Balog, Komjáthy István* ev. ref. lelkész *Zsíp Pótesküdték: Tomay Alajos* férfi szabó, *Paal Gyula* tanító, *Vozáry Sámuel* kékkfestő és *Szabó József* mészáros *Rimaszombat, Samu János* földmives *Jánosi, Lehoczki György* földmives *B-Törék, Molnár Ferenc* csizmadia, *Ivanik György* mészáros, *Rakottyai Danó* czukrász és *Lévay István* cipész *Rimaszombat.*

Tea-estély. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesületének választmányja kifogyhatatlan a jótékonyág gyakorlásában Nemesak napközi otthont nyit, karácsonyfát állít, árvákat istápol stb., hanem gondoskodik tagjai-

nak szellemi szórakoztatásáról is. Ime, november 30-án megkezdte társas összejöveteleit. A farsangon pedig nagyobb szabású táncszal egybekötött jótékonyzslu *tea-estélyt* rendez 2 korona belépti-díjjal. Már a napja is ki van tűzve: 1905 január 7-én lesz a rimaszombati kaszinó összes helyiségeiben *Oláh Gyula* jól szervezett bandája fogja huzni a talp alá valót. Hiszünk, tudjuk, hogy ez estély a farsang legkiválóbb eseménye, legsikerültebb táncmulatsága lesz. Felhívjuk rá már jó előre is tisztelt olvasóinknak, kivált a szép nemhez tartozó tagjainak szíves figyelmét és érdeklődését!

A közönség köréből több helyről panaszkodnak, hogy az épülő házak előtt sokáig ottan heverő építési anyagok és állványok egyrészt akadályozzák a közlekedést, másrészt pedig veszélyes is a járó-kelőkre, különösen az iskolás gyermekekre. — Ajánljuk az építési bizottság figyelmébe.

A gömörmezei múzeum egyebek közt ritka, ép. pergamenkötésű könyvet kapott *Balogh Samu* úr-asszonytól *Serkéről*. Címe: „*Illustrium poetarum flores*“ (Előkelő költők virágai) 1559-ből *Huszonhét* római s középkori latin költők aranymondaitának és a betűrendben foglalt eszmékre s fogalmakra vonatkozó, idézetre alkalmas glossák gyűjteménye. 390 lapra terjed. Diszes, rézkapcsos, fatáblájú, világos színű bőrkötése az akkori könyvkötés remeke. Külső oldalait és sarkát dombornyomások ékesítik. Előlapján kettős keresztet tartó *Jézus glóriás alakja* „*Surge* per antilium, *Deus* o mi, redde salutes“ aláírással *Köröskörül* ékítmények díszítik. Balról *Jézus* a keresztfán, alatta: „*Satis fac*“; jobbról térdelő alak „*Fides*“ aláírással. Hátsó lapján a glóriás, püspöki süvegű *Péter ap.* baljában keresztet tart, előtte koronát viselő alak imára emelt kezekkel, baljában lefektetett hárfával. Alatta: „*Domine, exaudi praeum meum et ne intra judeia (?) cum serva, quim coram et (Je) nul . . .*“ A háttérben templom és tornyok látszanak. E kép fölött hajló ívezetben pedig ez a fölirat: „*Domine quis retistat irne tuat*“ Körülötte hasonló ékítmények a tölfeszített *Jézussal* és „*Satis fac*“ aláírással, míg jobboldalt egy feje fölét kardot emelő vízöz előtt térdelő női alak „*Fides*“ aláírással. A könyv sarkának nyomásai elmosódtak. E vázlatos leírást azért közöljük, mert — bár eddig is több, bibliographiailag érdekes könyvvel gazdagították egyes jöltevők a múzeumot — rá akarunk mutatni arra, hogy sok családnál a régi könyveknek értéke nincs. Mindennapi eset, hogy az ily ócska-ságnak nevezett könyvek a padlásra, majd a tölzöbba kerülnek. Egész magán-könyvtárak pusztulnak el ily módon. Ez mutatja, hogy még nálunk kevés az érzék a könyv iránt. Némelyek azt hiszik, hogy mihelyt régi, tűzre való. Ha majd közönségünk általában fölfogja a régi könyvek irodalmi és bibliografiai értékét, nem fogja engedni azok elpusztítását. Megvan immár az a hely, a gömörmezei múzeum, hol ezeket megbeszüljük és megőrizzük időtlen-időkig. Mert mi egyesek kezében értéktelenné lesz, az a közkönyvtárakban belső tartalmánál fogva értékessé, nem ritkán kincsessé válik. Ha egyébrt nem, azért becsüljük meg a régi könyveket, mert ezek forrásai a mai tudománynak, a jelen kultúrának, meg azért is, mert azoknak szerzői megérdemlik azt a kegyeletet, műveik iránt, melylyel az utókor érték tartozik. Bizony a régi irodalom nélkül nem épült volna fel a mai modern tudomány és műveltség, valóban nagy elismeréssel vesszük a múzeum igazgató-ságával együtt azt a nemes áldozatkészséget mindazoktól, kiknek rendelkezésére állanak oly művek, melyeknek már hasznát nem veszik, a megyei múzeumnak beszállítatják. Így alakul meg a vármegyei közkönyvtár, mely míg egyrésztől alkalmas lesz a tudósok tudományos kutatásainak anyagot szolgáltatni, másrésztől a viszonyok kedvező változása mellett az intézetnek gondja lesz arra, hogy a közművelődés céljából majd modern irodalmi művekkel ellátott olvasótermet nyithasson.

Panasz. Panasz érkezett hozzánk, hogy a helybeli kir. bíróságoknál az eddig fenállott humanus és méltányos eljárás egy legutóbb idetelepült és egyik helybeli ügyvéd irodájában működő, valami *Krausz* nevű ügyvéd-jelölt megzavarja. A tárgyalási időt megelőző percekben már ott szemfüleskedik a tárgyaló bíró ajtaja előtt, és ha ellenfele csak egy percig is késik, lemakacsoltatja. Ez sem nem ildomos, sem nem méltányos eljárás. Ilyenekhez szokva itt nem vagyunk, de kellemetlen a bíróra nézve is, mert a legtöbb esetben kikérülhetetlen körülmények következtében történik a késedelmeskedés. — Szívesen látjuk körünkben azt, a ki velünk érez, de undorral fordulunk el attól, a ki a perköltségek szaporítására vadászik.

Tolvaj a városban. Több oldalról hallottuk, hogy a lakásokról, különösen az előszobákból kabátok és más tárgyak tűnnek el. A tettes valószínűleg egy és azonos személy. Ajánljuk az ismeretlen tolvajt a rendőrség figyelmébe és a közönséget pedig ovatosságra intjük.

Czigányok és csendőrök harca. Mult számunkban megemlékeztünk, hogy a szabadkai kőhidnál nagy harc folyt le egy csendőrjárat és egy komédiás czigány-banda között, a hol az egyik csendőr fegyverét is volt kénytelen használni. Most, midőn már a vizsgálatot dr. *Molnár Aladar* százados hadbíró *Pozsonyból* és *Kolba Oszkár* csendőrhadnagy helybeli szakaszparancsnok befejezte, közölhetjük, hogy a *Jónás Ferenc* és *Urczikány Flóris* őrsvezetőkből álló csendőr-járból *Jónás Ferenc* jogosan használta fegyverét *Scholl Károly* komédiás ellen; mert a banda állítólag *Gyöngyös* vidékén 150 frtot lopott és midőn a kiadott körözés folytán a csendőrök által igazolásra szólítottak, *Scholl* forgópisztolyt fogott a csendőrökre, sőt azt el is esettentette, de mivel régi volt a tölteny, ez nem sült el és így ennek a véletlennek köszönhető, hogy a csendőröket golyó nem találta.

A „Napközi Otthon“ céljaira e héten a következő jótékony adományokat vettem: Ifj. *Lengyel Pálné* 5 korona, *Barányi György* 2 zsák burgonya, *Dr. Lichtschein Adolfné* 10 korona, *Samarjay Jánosné*, 1 drb juh, 28 kg. zsir, 120 l. fehérliszt, 40 lit. barna liszt, 30 l. bab, 4 zsák burgonya 10 kg. só, hagyma, fűszerek, *Beliczky Viktorné* 2 korona, *Fábry János* 3 korona, *Bernáth Gyulané* 4 korona, *Stech Kálmánné* 5 korona. A nyugtázás mellett kedves kötelességet teljesítetek, midőn a szíves adományokért leghálásabb köszönetemet fejezem ki. — Rimaszombat, 1904. nov. 18.

Dr. Marikovszky Istvánné.

Athelyezés. A kassai m. kir. postaigazgatóság *Szerbák Géza* m. kir. posta és táv. hivatalfőnököt *Rozsnyóra* hasonminőségben áthelyezték. *Thomae Aladár* volt rozsnyói postafőnököt pedig saját kérelmére *Kassára* helyezték át.

Rimaszombat város 1903-ban. Városunk jeles polgármestere: *Dr. Kovács László*, más haladó városokban követett szokás szerint, terjedelmes jelentést állított össze, melyben a folyó év eseményeiről a képviselőtestületnek beszámol. — Mondhatjuk, hogy igen szerencsés a gondolat s dicséretes, nagy fáradtsággal járt a dolog és bizonyára elismerésre méltó, ha a város közviszonyairól s a lefolyó év történetéről hűséges, tárgyilagos képet nyer a közönség. — A polgármester a saját és tisztársai ügyköréből és a szakreferensek jelentése alapján vaskos füzetben állította össze az év történetét, melyről lapunk jövő számában bővebben megemlékezünk.

Amerikai levél. Egy Amerikában dolgozó jó matyó fiú érdekes levelét közöljük, ki leírja az ottani állapotokat és habár jó sora van, mégis szíve visszavágyik a hazába és ott sem feledkezik meg egykori jó uráról és annak családjáról *Feketehe László* mezőkövesdi földbirtokosról, kihez levelét intézi. A levél szó szerint a következő:

Kelt levelem 1904. szeptember hó 29-ikén.

Ez szép szóval köszönök hozzá, dicsértessék az *Ur Jézus Krisztus* szent neve, most és mindörökké ámen. Indulj meg hát pennám egy pár sor írásra, az én jó tavalyi gazdám vigasztalására. Tekintetes uram, ezen pár sor írásom találja az legjobb egészségben minden ház családját ojanba, mint nekem van, nekem hála Istennek igen jó egészségem van, melyet az tekintetes uréknak is viszont kívánok az jó Istenről. Tekintetes uram, az hozzám küldött levelet megkaptam s mikor elolvastam, jól megértettem mindeneiket belőle s csakhogy bizony az nem jó levél, hogy mindennek szükségében vannak odahaza.

Itt pedig járt még az nyáron mindig olyan jó esős idő, hogy már jobbat nem lehetett volna kívánni az jó Istenről, de vannak is itt olyan kukoriczák, hogy olyat még az óházában sem láttam, mint itt vannak az *Farmerok*nak, minden csak úgy mint odahaza, dinynye, uborka, paradicsom, paprika, egy szóval minden fele ami csak létezik.

Tekintetes uram, most szólok az murkámru, hogy már én voltam az sógyárban mindenféle munkán, nehezen is meg könnyűn is, mert engem nagyon szeret az *Bász* és még ahova kérezték, mindent megengedett, csakhogy az a hiba, hogy beszélni nem tudok velök, mert máu voltam pár hétig olajzó, csakhogy aszt nem szeretem, mert sokat kellett beszélni velök s amit mondtott hibába értettem, de nem tudtam vissza szólni s onnét eljöttem, most vagyok ló, mert kocsit húzok, csakhogy ha itt dolgozhatok, minden hónapban megmarad 100 forintom, még idáig nem nagyon jól kerestem, mert sokat hevertem, ide 15-én jöttem, még ezután keresek, ha az Isten erőt, egészséget ad, mert még csak 400 koronát küldtem haza, magamnál is van 300 korona, hogy mindenkor haza tudjak menni, számításom haza még most nincs tán még egy évig, ha az Isten megsegít erővel s egészséggel. *Barzso* is itt van, csakhogy én régen nem vagyok vele burton, otthagytam még az nyáron őt, én németekkel vagyok burton, de van azért magyar is.

Még egyszer tiszteltem tekintetes uram az tekintetes asszonyval együtt és az két fiatal urat is, friss, jó egészséget kívánok számokra, olyant mint nekem van, nekem hála Istennek igen jó egészségem van, melyet viszont kívánok az egész ház családjának. Semmi újságot nem írhatok *Ezzel* bezárom levelém, maradok mint hű cselédje az távolban. Isten velem és velünk is.

Gutbáj.

Napszámom most már van hazai pénzbe 9 korona naponta, vagy 1 dollár 80 czen, *Barzsonak* pedig van 1 dollár 50 czen, 7 korona 50 fillér.

Egészségügyi kimutatás. A vármegyei tisztifőorvosának havi jelentése szerint október hóban előfordult fertőző megbetegedés: *Vörheny: Koprás* 2 (meghalt 1), *Mikolcsány* 4 (megh. 2), *Mnizsány* 8 (megh. 2), *Nasztraj* 11 (megh. 1), *Süvete* 2, *Feled* 2, *Csucsom* 1, *Dernő* 1, *Hárskút* 1, *K-H Hosszurét* 21 (megh. 2), *K-H-Váralja* 5 (megh. 1), *Jólész* 1 (megh. 1), *Nadabula* 9 (megh. 1), *Ábafalva* 8 (megh. 3), *Hanva* 13, *Harkács* 1 (megh. 1), *Kelemér* 1, *Sajógömör* 2, *Sáncfalva* 1 (megh. 1), *Szentkirály* 1, *Székáros* 1 (megh. 1), *Jolsva* 7 (megh. 1), *Rozsnyó* 14, *Kanyaró: Naudrás* 1, *Rákos* 1, *Berdárka* 3, *Difteritis: Polom* 1 (megh. 1), *Putnok* 1, *Rozsnyó* 1, *Typhus: Uzapanyt* 1, *Várgede* 2, *Kovácvágás* 2, *Alsófalva* 1, *Málé* 1, *Putnok* 1, *Raás* 2. *Fültömörigy gyuladás: Zeherje* 3, *Trachoma: Polonka* 1, *Rónapatak* 1, *Hrussó* 1, *Alsó-Sajó* 2, *Jolsva* 1, *Beje* 1.

A hírlapirodalom szenzációja. A fővárosi zsurnalisztika olyan szenzációjáról van szó, a mely a legkövetlenebbül érdekli a vidék közönségét. A hírlapirodalom elismert erőinek közreműködésével indul meg november 26-ikán a főváros új napilapja: „*A Nap*.“ Független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása lesz a napnak s már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. Reggel olvashatja a lap gazdag anyaga és minden rovatában kimerítő közlései sorában a nap egész történetét és kritikáját: a teljes országgyűlést, a politikai információkat, a külföld és a vidék híreit, színházi, törvénytörvényes, sport és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes tölzsejegyzéseket. „*A Nap*“ felelős szerkesztője: *Braun Sándor*, főmunkatársa: *Ábrányi Emil*. Politikai czikkirói élén *Dr. Vázsonyi Vilmos* és *Ábrányi Kornél*, a magyar publicisztika kitűnőségei állanak. Belső dolgozótársai: *Ábrányi Emil*, *Ábrányi Kornél*, *Bródy Mihály*, *Ucsög Hugó*, *Cholnoky Viktor*, *Feld Aurél*, *Gergely István*, *Dr. Hajdu Miklós*, *Holló Márton*, *Kemény Simon*, *Pásztor Árpád*, *Székelly Miklós*, *Szabotes Bálint*, *Dr. Vázsonyi Vilmos*. Ez a névsor — élén *Braun Sándor* szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben s elevenségben új ez az újság. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egyes szám ára 2 krajczár, előfizetési ára egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér. Ez érdeklődőknek „*A Nap*“ kiadóhivatala (*Budapest, VIII. Rökk-Szilárd-utca* 9) készséggel küld mutatónyiszámot.

Veszett kutyák garázdálkodása Ismét veszett-gyanus kutyá garázdálkodásáról jött jelentés a tornallyai járásból. Egy kóbor eb f. hó 4 én *Tornallyán* Kresnya András 29 éves eselédnek bal kezét *Bején Semrák* András 43 éves földmivesnek törzsét, *Oldalfalán* Varga Balint 38 éves földmivesnek karját és Szilagyi János 20 éves földmivesnek karját és lábát *Alsókálósán* Bari Zsuzsanna 17 éves leányának törzsét, *Alsóvályon* Kis Andrásné 22 éves földmivesnőnek karját és lábát marta meg és sikerült megszöknie. A megmárt egyének a Pasteur intézetbe mentek.

Kimutatás Gömör-Kishontmegyében uralgó ragadós állati betegségekről:

1. *Lépfene*: Jolsva.
2. *Veszétség*: Rimaszombat, Feketelehota.
3. *Ragadós száj- és körömfájás*: Málé, Putnok.
4. *Sertésorbáncz*: Ajnácskő, Gesztete, Jánosi, Köveces, Csetnek, Dernő, Genes, Kuntaplocza, Páskaháza, Rudna.
5. *Sertésvész*: Babaluska, Bakostörék, Cserencsény, Felsőszkálnok, Klenócz, Nyustya, Likér, Orlajtörék, Osgyán, Ráhó, Rimabánya, Sztrizs, Almágy, Ozakó, Csiz, Csoma, Dété, Dobfenék, Dobóca, Felsőhangony, Gortvakisfalud, Gömörvid, Iványi, Kerekgede, Martontala, Pádár, Radnót, Rakottás, Rimaszécs, Sajóútpöki, Serke, Simonyi, Söreg, Szentsimon, Ujjalu, Uraj, Uzapanyit, Zádorbáza, Zsíp, Velkenye, Abafala, Aggtelek, Alsókálós, Csoltó, Gömörpanyit, Hanva, Horka, Hubó, Kelemér, Lenkenye, Málé, Méhi, Melléte, Naprágy, Pelsüczárdó, Ragály, Ruoya, Sajólenke, Sánfala, Szentkirály, Sztárnya, Zsór, Betlér, Borzova, Jólész, K. H.-Hosszurét, K. H.-Váralja, Szilicea, Nagyveszverés, Jolsva, Kisoroze, Nagyrocze, Nandrás, Rákos, Ratkó.

Szerkesztői üzenetek.

B. Hangony. Költeményét köszönettel vettük, a minék ép úgy mint elbeszélésének mindenkor készséggel adunk helyet.

E-y. Budapest. Szívesen látjuk munkatársaink körében és előre is fogadjuk szíves üdvözlőleveleket.

T. A. Helyben. Verse sikerült, ha sorát ejthetjük közöljük. Csak előre!

J. J. Helyben. Ha jól sejtjük, magácska a „Bolygóhoz” címzett versecske szerzője, ha igen, árulja el magát valahogy ügyesen a szerkesztőnk előtt; mert névtelenül nem közölhetünk. — Ugyanezt üzenjük **Fruskának** is **Budapestre**.

F. Lénártfalva. Közleményét, mely későn érkezett, bíralat alá vesszük s ha megüti a mértéket, szíves készséggel közölni fogjuk.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

A „Gömöri Hírlap” folyó évi 45-ik számában és első cikkében Teley urat, a putnoki malom igazgatóját támadta meg azért, mert az igazgató ur a varmegyének nem hitelezett és előzetes fizetés nélkül homokot nem engedett kifuvározni az utvonala.

Teley ur erre nem válaszolt hanem igenis a „Gömör-Kishont” 46-ik számában a malom nevében nyílttérben támadt meg engem. — A midőn különös dolgoknak tartom, hogy nem a támadóval szemben lep fel a malom, hanem engem méltatlanul és igazságtalanul kever bele ez ügybe és gyanusít is, valaszom nyilatkozatára a következő:

A nyár folyamán Juraskó Jakab műszaki tanácsos úrtól, — mint hivatali főnökömtől — azon utasítást kaptam, hogy a Putnok—tornallyai törvényhatósági ut hengerléséhez szükséges homok kifuvározásához az engedélyt a putnoki malom igazgatójától kieszakozójem. — Ennek folytán a malom igazgatóját egymásután kétszer kerestem, kit azonban otthon nem találtam s így levélben fordultam hozzá azon kéressel, lenne szíves a törvényhatóság részére a szükséges homok fuvarozásához az engedélyt megadni. — Ezen engedélyt meg is adta és én a szükséges mennyiséget, a malom tulajdonát képező Sajó medréről ki is fuvaroztattam.

Ez őszon, midőn a putnok—királdi ut a törvényhatósági utak sorába vétetett és midőn ezen utat a törvényhatóság alapos javítás alá vette, ezen ut hengerléséhez ismét homokra volt szükségem. Személyesen elmentem tehát a malom igazgatójához s kéresemet előadtam. — Ő egész rideg modorban kijelentette, hogy mindaddig míg az előbbi homok arat ki nem fizetem, homokot nem ad, — erre tudomására hoztam, hogy a varmegye a homoktulajdonosoknak az azért járó egységárat évente egyszerre az év végén szokta fizetni, — mire azon választ kaptam, hogy már most homokot csak úgy ad, ha ugy a kifuvározott, valamint fuvarozni szándékolt homok arat kifizetem, — mit én felsőbb feljogosítás nélkül nem teljesítettem — Kövid pár nap mulva ezek után kaptam levélbeli felszólítást a malom igazgatójától, hogy a homoktulajdonosomat fizessem ki.

Miután a homok — a mint említet — minden év végén egyenesen a törvényhatóság részéről — tehát nem általam — lesz fizetve és ez nem az én tartozásom a hivatalfőnökömnek bejelentetem, hogy a putnoki malom igazgatója a homok arat követeli, — egyúttal bejelenttem azt is, hogy további homokszállítást csakis előzetes bérleltetése után engedélyez. Hivatali főnökömtől erre azon utasítást kaptam, hogy bár ez szabályellenes, de ha a malom igazgatója a törvényhatóságnak hitelezni nem akar, fizessem ki a tartozást. — Miután azonban a malom igazgatója nevésegesen nagy arat követelt a homokért, személyesen elmentem ismét hozzá és a kézeimnél levő régi kimutatásokkal igazoltam, hogy a törvényhatóság a most követelt magas arat sosem fizette, — erre a malom igazgató ur belátván vastag pennaival irt számláját, az összeget felére redukálta, a mit én felsőbb parancsra ki is fizettem.

Köviddel ezek után Juraskó Jakab műszaki tanácsos ur leutazott Putnokra a malom igazgatójához és a varmegye részére a putnok—királdi megyei utra szükséges homok kiadását kérte, de a műszaki tanácsos ur ép úgy járt mint én, mert röviden kijelentették előtte, hogy csak úgy kap homokot ha az azért járó bért előre lefizeti. — Homokra szükségünk lévén, nem volt mit tenni, mint előre fizetni.

Ez a valódi tényállás és ez után az igazgató ur avagy a malom úgy tünteti elő a dolgot és oly értelemben nyilatkozik rólam, mintha én hivatalommal össze nem férő tiltott sáfarkodást üznék a homokkal és az ezért járó pénzzel. Nohát én erre nem válaszolok, hanem a mostani eljárásnak megítélését a közönségre bízom.

Királyi, 1904. évi november hó 15-én.

Bihary Gyula, uti biztos.

*) E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk

Kiadó lakás, eladó házak.

Rimaszombatban a **Kmetty-utca 24. sz.** ház — mely néhai **Kishonthy Gyula** tulajdonát képezte — minden hozzátartozókaival azonnal bérbe kiadó

Ugyanezen ház, valamint a **Rózsa-utcai 17.** és a **Koháry-utcai 22.** számú ujon épült ház kerttel szabad kézből eladó.

Bérelni, esetleg venni szándékozók forduljanak **Kros József** urhoz, Ferenczy utca 7. sz.

2-3

Ház-eladás.

2-*

Rimaszombat egyik legfőbb forgalmi pontján: a **Ferenczy-utca 6 szám alatt** 515 □ öl területen épült **két kőház**: négy 3 szobás lakással; továbbá: a **Kmetty-utca 11. sz. alatti kőház**, egy 3 szobás felső és egy 2 szobás pincze lakással és melléképületeikkel, alkalmi vétel következtében kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni: **Benyó Béla**, tulajdonossal.

Most jelent meg

Pálóczy **CZINKE ISTVÁN**

„Imádságos könyve“

templomi használatra. Vasárnap, évszaki, ünnepi és alkalmi imádságok.

Kiadja: **LÉVAI IZSÓ** könyvkereskedése Rimaszombat.

Ára izléses fekete vászonkötésben **4 kor.**

Megrendelhető **kiadóhivatalunkban is.**

Pályázati hirdetmény.

5079 szám. — A lemondás folytán megüresedett **kokovai községi segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

A segédjegyző ez időszertinti javadalmazása a következő:

Törzsfizetés 800 korona és pedig 400 korona a községtől és 400 korona államségély s azonkívül 100 kor. lakpénz a községtől.

Felhivom a pályázni szándékozókat, hogy törvényszerű képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi dec ember hó 15-ig** annyal is inkább terjessze be, mert a későbbben beadott kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást Kokova községhezánál 1904 évi december hó 17 én d. e. 10 órakor fogom megtartani. Nyustya, 1904 évi november hó 14 én.

Máriássy, főszolgabíró.

Kitünő asztali borok.

Kiskőrösi magas fekvésű szőlőimben az idén **termett** — körülbelül 400 hektoliter — tisztán kezelt **kitünő fajboraimat** valamint a saját felügyeletem alatt **kisüstön főzött gyümölcs- és törkölypálinkáimat** — míg a készlet tart — a n. é. közönségnek a köve kező árak mellett megvételre ajánlom:

Borok:

Schiller és kadarka literje	26 fill.
Fehér asztali literje	28 fill.
Kövidinka literje	28½ fill.
Olasz rizling literje	30 fill.

Pálinka:

Barack pálinka literje	2 kor. — fill.
Törköly pálinka	1 kor. 60 fill.

Kiskőrös, 1904. november hó.

Turán András, szőlőbirtokos

Kölosön-hordónál 4 fillér számítattik fel literenként. — Nagyobb mennyiség vásárlásánál árengedmény.

1-4

Imádságos-, szépirodalmi- és üzleti könyvek. Fali-, zseb- és irodai előjegyzési naptárak.

Díszes és egyszerű levélpapírok, nyomtató- és irodai papírok, mindenféle borítékok **jutányos áron** kaphatók.

Továbbá könyv- és nyomdai munkák, könyvkötések- és hírlapelőfizetések elfogadtatnak

Ifj. RÁBELY MIKLÓS, könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8.

Hirdetmény.

4421. sz. — A nagyrőcei kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Jolsva r. t. város** mint végrehajtható **Homolcsák Antal és neje** végrehajtást szenvedő elleni 145 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtás ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbírósa) területén lévő Jolsva város határában fekvő a jolsvai 1958. és 171. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanokra az árverést 2113 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi január hó 29-ik** napján délelőtti 9 órakor Jolsván a városházán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1904. évi november hó 2-ik napján. — A nagyrőcei kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság. **Dessewffy**, kir. bíró.

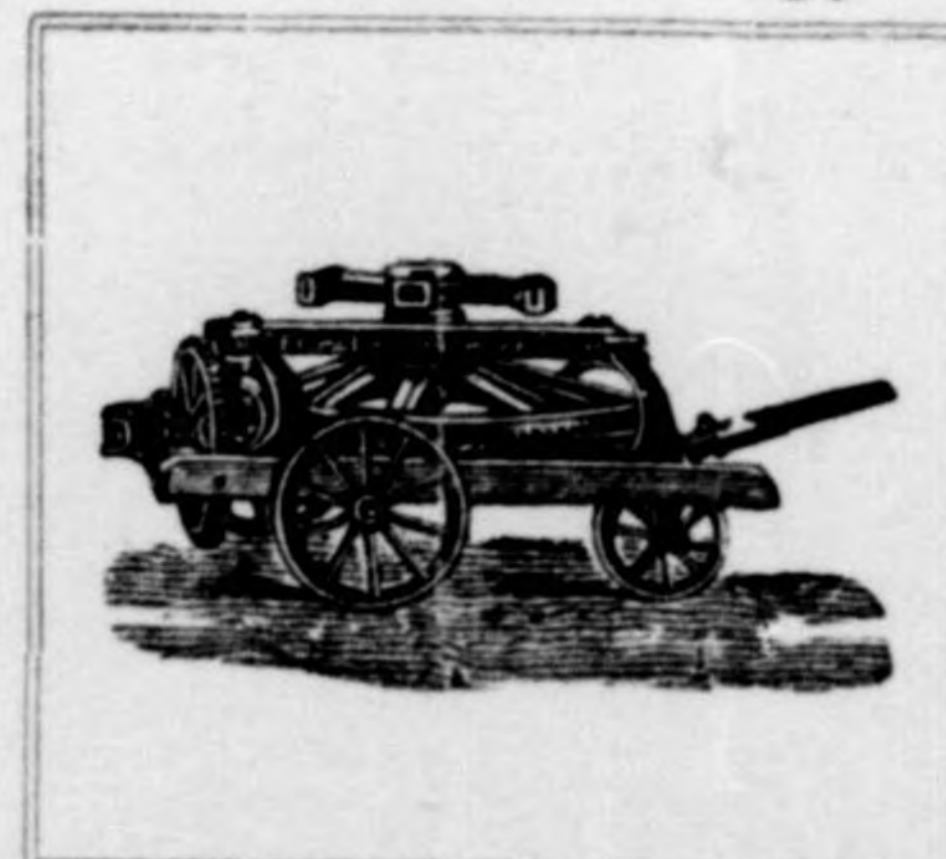
Rizike.

Öt kilos posta-bödnön 6 korona. Szállit: **Kuchta Dániel Tiszolcz.** 7-10

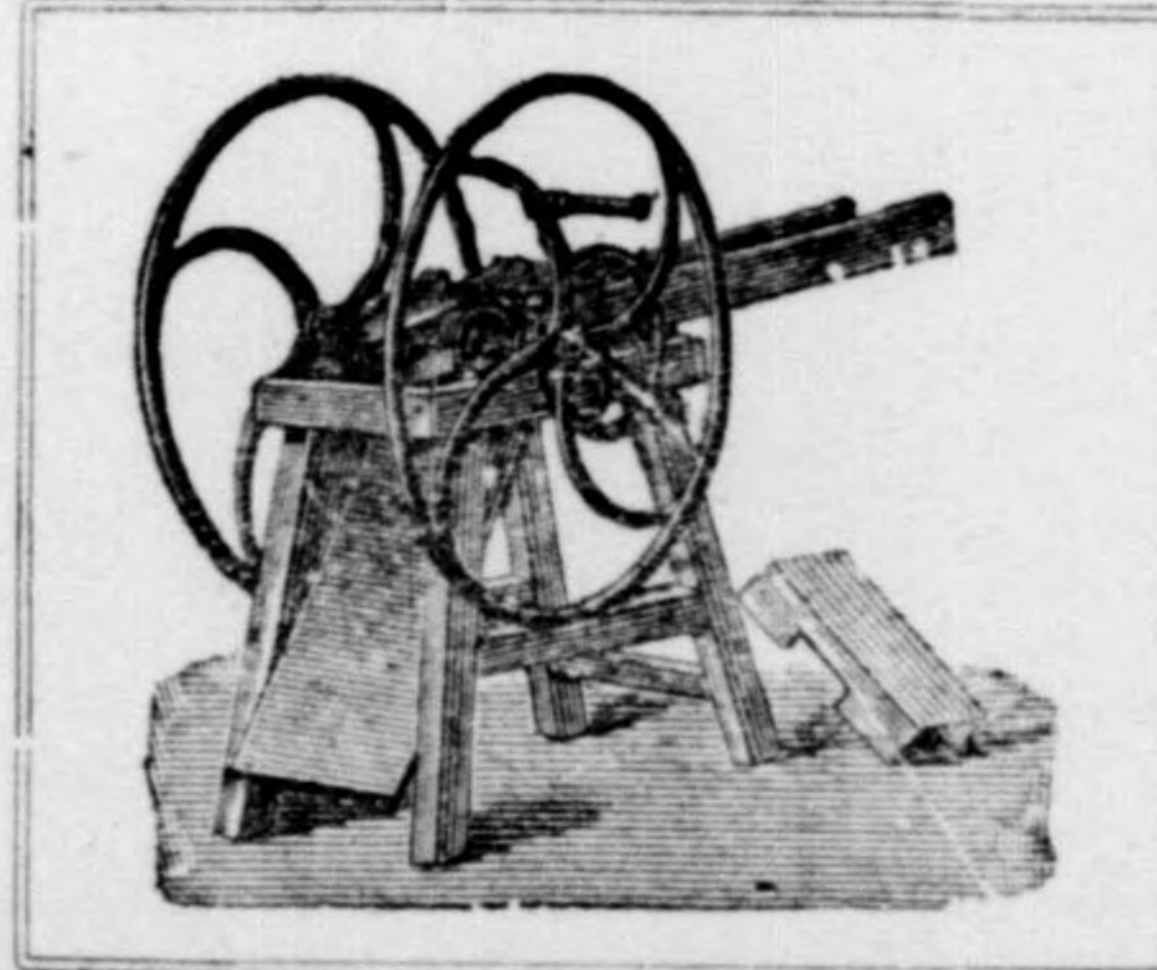
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrnevű gépeit, nevezetesen:

Szeckavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és **tengerimorzsolókat**
Olajsajtolókat és **olajmagpörkölőket.**
Olajmag-zúzókat, — továbbá **örlő és daráló malmokat,**

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgepeket és gőzkazánokat, malom- és szeszgyár-berendezéseket stb. 3-6

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat** készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes**, valamint öntődnék gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjük